

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ויקרא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק א / ג
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושלוש לבריאה
מאתיים שנה להסתלקות היולא של כ"ק אדמו"ר הזקן

לזכות

החתן הת' חיים יהושע והכלה מרת מושקא שיחיו מוניץ
לרגל נישואיהם בשעטומ"צ, ביום ג', ראש חודש ניסן,

הי' תהא שנת עת גאולתנו

”ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות“

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת דבורה שיחיו מוניץ
הרבנית מרת חי' דבורה תחי' לויטנסקי

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

***

לזכות

הרה"ת ר' יוסף יצחק שיחי' גורביץ

לרגל יום ההולדת שלו, ביום וא"ו ניסן

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק

ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מונהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

ואזנים לשמוע²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770") הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תשנ"ג), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בני שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הזרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את "בית רבינו", ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, "פרצת" (בגימטריא 770), כמו בנין בית חדש³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד"בית רבינו שבבבל" – ש"נסע מקדש וישב שם", והוא מקום המקדש גופי דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאור"א מישאל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית "בית רבינו שבבבל", כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל – סה"ש תשנ"ב ע' 465)

27 תבוא כט, ג.

28 ברכות ל, א.

29 שמואל א, א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א.

מכילתא ופרש"י משפטים כא, ו.

30 משלי יד, כח.

31 ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

32 ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה (להגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידיו הק'. המו"ל].

33 ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש"הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם

כו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"יב).

– עבודה רוחנית, וכל שכן – עבודת הקרבנות כפי שהיא "בכל אחד מישאל".

הסברת הפסוק, לפי ביאורו של אדמו"ר הזקן, היא כך³: "אדם כי יקריב" – כשאדם רוצה להתקרב לאלקות (שהרי ענינו של קרבן הוא: קירוב הכחות והחשים)⁴ – "מכם קרבן להוי" – עליו להקריב ממנו עצמו.

ב. דבר זה עצמו כולל שני פרטים: א) "מכם", קרבן מן הנפש האלקית שבאדם. ב) "מן הבהמה" – הבהמה הנמצאת בלב האדם, מן הנפש הבהמית. בקשר לכך נאמר בהמשך הפסוק: "מן הבקר ומן הצאן" – אלו פרטי הדרגות של הנפש הבהמית, כפי שהדבר מוסבר בתורת החסידות⁵.

התכלית אינה ה"עבודה" של הנפש האלקית לכשעצמה, כי אם "בירור" הנפש הבהמית דוקא.

ואף פרט זה רמוז בפסוק: אחר המלה "מכם" נאמר "קרבן להוי", ואילו לאחר "מן הבהמה" מן הבקר ומן הצאן" – נאמר "לרצונו לפני הוי"⁶, לפני ונעלית להוי", משום שבירור הנפש הבהמית מגיע לדרגה נעלית יותר, כאמור⁷: "ורב תבואות – בכח שור".

לכן הקרבן ש"מכם" מגיע רק לשם הוי". אמנם גם הקרבן ש"מכם" אינו לשם "אלקים" שהוא בגימטריא: "הטבע" (=האלקות המסתתרת בטבע), כי אם לשם הוי' דוקא, כמוסבר ב"זהר"⁸ ביחס לפסוק "וובה לאלקים

3) ד"ה ושאתם מים חג הסוכות תשא" (סה"מ קונט' ח"ב תג, א"ב) קונט' לימוד החסידות פרק יב. ראה גם לקו"ת ד"ה אדם כי יקריב.

4) ספר הבהיר סימן מו (קט). ראה גם זח"ג ה, א. ש"ה מסכת תענית (ריא, ב) ראה גם פרי עץ חיים שער התפלה פרק ה.

5) קונטרס התפלה פרק ח.

6) לקו"ת ד"ה לבאר כו' אדם כי יקריב.

7) משלי יד, ד.

8) ח"ג ה, א. – ועל פי זה יומתק דיוק לשון רז"ל

א. בתחלת פ' ויקרא (פרשת הקרבנות) נאמר: "אדם כי יקריב מכם קרבן להוי". לכאורה לא מובן: אם פירוש הדברים הוא רק כפשוטם, ו"מכם" מוסב למלה "אדם", כלומר: אדם מכם יקריב קרבן – היה צריך להיות כתוב: "אדם מכם כי יקריב", מדוע, איפוא, נאמר: "אדם כי יקריב מכם"?

ידוע הנאמר ביחס לזה בתורת החסידות: הכוונה כאן היא גם להסביר את תוכנם הרוחני של הקרבנות – לגבי עבודתו הנפשית של האדם.

– ידועה הדגשתם של רז"ל בפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם": "בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם – בתוך כל אחד ואחד מישאל", ומכאן מובן כי כל ה"עבודות" שהיו קיימות במשכן ובמקדש הגשמי – קיימות גם בבחינה רוחנית, במקדש הרוחני הנמצא בכל אחד מישאל.

כך הדבר ביחס לכל ה"עבודות", וכל שכן – לגבי עבודת הקרבנות, שגם במקדש הגשמי גופו, מקום בו היתה זו עבודה גשמית של הקרבת בהמה גשמית, היתה היא בפנימיותה עבודה רוחנית.

משום כך היתה דרושה, בשעת הקרבת הקרבן, השתתפות הכהנים בעבודתם, והלויים בשירם ובזמרים, דברים שהם רוחניים. נאמר ב"זהר"²: "דכהני בחשאי וברעותא דלבא" (=הכהנים בחשאי וברצון הלב) – בחינת "המשכה" (ממעלה למטה), "ולויים בשירה וזמרה" – בחינת העלאה ממטה למעלה.

היתה, איפוא, עבודת הקרבנות גם במקדש

1) ראה לקו"ש ח"א [המתורגם] ע' 153.

2) חלק ג, לט, א. ראה גם ביאורי הזהר ריש פרשת

ויצא, לקו"ת ואתחנן ד"ה וידעת (השני) פ"ב. שם סוכות

ד"ה ושאתם (השני) פ"א.

ונגבה²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל („עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות“), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²², „פרצת עליך פרץ“, ודרשו חז"ל²³, „זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם“²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשיריות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, „כל השביעיין חביבין“²⁶ – שע"י נעשית השלימות דמעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד „יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'“, ע"י ש"פ, פרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פרץ“, „עלה הפורץ לפניהם“.

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" („770“) הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות

(21) ויצא כח, יד.

(22) וישב לח, כט.

(23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

(24) מיכה ב, יג.

(25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא „פרצת“ (770). ודו"ק.

(26) ויקיר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני השי"ת בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה

יחרם“, אלא שעם זאת אין זו כעליה הבאה כתוצאה מבידור הגוף והנפש הבהמית, המגיעה לדרגה נעלית יותר, לפני הוי', למעלה מן ההשתלשלות לגמרי, כפי שנאמר⁹: „כד אתכפיא סטרא אחרא – אסתלק יקרא דקודשא בריך הוא בכולו עלמין“ (=כאשר נכפפת ה"סטרא אחרא" – שורה כבוד הקדוש ברוך הוא בכל העולמות) – ה"אור שבכל העולמות בשוה"¹⁰

ג. בסדר הקרבת בהמה בגשמיות – היה הצעד הראשון לוודא שהבהמה תהיה תמימה. דרושה היתה בדיקה מוקדמת אם אין בה מום ורק אז "ירצה לקרבן".

הוא הדבר בקרבנות ברוחניות: בעבודת הקרבת ה"בהמה" הרוחנית – צריכה להיות עובר להקרבת הנפש הבהמית להוי' – השתדלות שהבהמה – הנפש הבהמית – תהיה שלמה ולא יהיה בה מום¹¹.

לפיכך תחלת העבודה – בדיקה: על האדם לבדוק בכל פינות נפשו, ב"מוחין" (שכל), ב"מדות" (רגש), ובפרט ב"לבושים", מחשבה דבור ומעשה, כדי למצוא את הפרטים שאינם ראויים ולתקנם.

ולמען תהא הבדיקה "אדעתא דנפשיה", לא בדרך "מצות אנשים מלומדה", עליו לדעת כי הדבר נוגע לחיי נפשו ממש. אז תהא הבדיקה כראוי, וגם התיקונים הדרושים יבוצעו בפועל, שהרי יודע הוא כי הדבר נוגע לחיי נפשו.

ד. כאשר יעסוק האדם בעבודת הבדיקה ויתבונן "אדעתא דנפשיה" במעמדו ומצבו – יתברר לו כי אף אם אמנם אין הוא ברגע זה

בעל עבירה, הרי "וחטאתי נגדי תמיד": החטאים שעבר במשך ימי חלדו (משחר נעוריו) ובכללם גם אלו שעבר לפני היותו לבר-מצוה¹² – נשארו עדיין, שכן לא תיקנם לגמרי.

הוכחה לכך שלא תיקן עדיין חטאיו ושלא שב בתשובה שלמה וראויה: לו היתה תשובתו כפי הנדרש – היתה "עבודתו" גדולה עתה יותר, שכן העובדה שקודם לכן היה שרוי "בארץ ציה וצלמות" היתה צריכה לעורר בקרבו תשוקה גדולה ואהבה לאלקות, אהבה רבה עד כדי "זדונותיו נעשו לו כוכיות"¹³, ואילו הוא יודע הרי שאין הדבר כן לדידו.

אדרבה: בשעה שהוא מתבונן במצבו כפי שהוא באמת, מבלי שירצה להקל על עצמו, ומבלי שירצה לרמות את עצמו – הריהו חש כי הוא נתון במצב הפוך, ולא זו בלבד שלא "נעשו כוכיות", אלא אף נותרה העבירה, ולפיכך נמשך הוא לעבירה, עבירה גוררת עבירה¹⁴. רואה הוא, איפוא, כי לא עשה עדיין תשובה במדה הדרושה.

כלומר המצב של "וחטאתי נגדי תמיד" לדידו אינו רק מבחינה זו שבמעמדו העכשווי אין די בתשובה הקודמת שלו וזקוק הוא לתשובה נעלית ממנה¹⁵, אלא גם מבחינה זו שלא תיקן כלל את עניניו, וכי מהוים הם מסך מבדיל בינו לבין אביו שבשמים¹⁶, המפסיק ומונע את עבודת ה'.

– כשאדם מתבונן בכל האמור ויודע גם את חשיבותם הגדולה של הקרבנות – שתוכנם קירוב הכחות והחושים עד כדי היכללות באש

(12) פוקח עורים פרק כא"כ. ראה גם שו"ע או"ח סו"ט שמ"ג. סנהדרין נה, ב.
(13) ראה תניא פ"ז.
(14) אבות פ"ד, מ"ב.
(15) ראה תניא פכ"ט. אגדה סוף פ"יא.
(16) ראה תניא פ"ז.
(17) ראה ז"ב ר"ל, א. זח"ג כו, ב.
(18) ד"ה באתי לגני תשי" פ"ב.
(19) תנא דבי אילי רבה פכ"ה.

(מנחות קי, א): לבעל הדין לחלוק. – ומשי"כ (מנחות שם) גם שם א"ל, יעויין זח"ג לא, א. קלב, א.
(9) ראה תניא פכ"ז. לקו"ת ריש פ' פקודי, שם פ' חוקת ד"ה על כן יאמרו פ"ב.
(10) ראה ד"ה באתי לגני תשי" פ"א. באתי לגני תשי"א (סה"מ באתי לגני ח"א ע' לד. סה"מ מלוקט ח"א ע' ח).
(11) ביאור הענין מובן ע"פ מה שנתבאר בת"א מקץ (לו, ג) הוספות לת"א (יא, ד). ועוד.

של מעלה, ו"רוזא דקורבנא עולה עד רוא דאין סוף"¹⁷ (=רוזא דקורבן עולה עד רז אין-סוף) – הריהו שואל את עצמו: מה לו ולקרבנות, כיצד ירצה לקרבן להו' בשעה שאין בו מתוים?!

וכדי לתרץ "קושיא" זו, מוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁸ על פירוש אדמו"ר הו"ק למלה "מכס": "מכס ובכס הדבר תלוי". למרות מעמדו ומצבו בהוה ובעבר – תלוי הדבר "בכס" וכל אחד מישראל מסוגל לומר¹⁹: "מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, אברהם, יצחק ויעקב".

ה. סדר הקרבת הקרבן בגשמיות הוא – שלאחר שהבהמה נמצאת תמימה ללא מום – יש לשחטה. אף לאחר השחיטה נשאר גופה של הבהמה שלם, אלא שמוציאים ממנה את רוח החיים שלה. לאחר מכן מקריבים אותה על גבי המזבח, מקום בו נשרף גם גופה הגשמי [בכל הקרבנות – החלב, ובקרבן עולה, התחלת הקרבנות, כל הבהמה – כליל למזבח] באש האלקי שהיה יורד מלמעלה.

הוא הדבר בבחינה הרוחנית: לאחר תיקון המומים – צריכה להיות שחיטת הגוף והנפש הבהמית, כלומר: הוצאת רוח החיים וההתלהבות שבענינים הגשמיים. עצם הדברים הגשמיים נשאר בשלמות, אלא שהם ללא רתיחת דמים, והשימוש בהם הוא רק כדי לקבל על ידם תוספת כח בעבודת הו', כמאמר²⁰: "חמרא וריחא פקחין", "דלא²¹ אכלי בישרא דתורא – לא דקדקתי טעמו של דבר", והרי דבר זה הוא הציווי "בכל דרכיך דעהו"²² – שכל הענינים יהיו לשם שמים, או, בצורה עמוקה יותר, לא זו בלבד שהדברים הגשמיים ינוצלו לצורך הקדושה, כי אם שהם עצמם ייהפכו לדברי מצוה וקדושה –

כאכילת שבת ויום טוב, כציצית מצמר גשמי ותפילין מקלף גשמי.

ואו אפשרית ההקרבה – שהגוף והנפש הבהמית ייכללו באש האלקית שבנשמה, כפי שנאמר: "רשפיה רשפי אש שלהבת יה" ואמרו רו"ל: "כאש של מעלה"²³, היא האהבה של הנשמה להקב"ה – והגוף והנפש הבהמית נכללים בה עד שגם הנפש הבהמית מתעוררת באהבה לה, ככתוב: "ואהבת את הו' אלקיך בכל לבבך", ואמרו רו"ל²⁴: "בשני יצריך".

(ממאמר ד"ה באתי לגני, תשי"ב)

* * *

א. בחומש ויקרא מדובר בעיקר בעבודת הקרבנות²⁵, שהיא אחת העבודות הראשיות במשכן ובית המקדש²⁶.

התורה היא נצחית²⁷, כלומר שבדיני התורה ואפילו בסיפורי התורה, מסוגל כל יהודי בין איש ובין אשה, בכל זמן ובכל מקום, למצוא הוראות לחיי היום יום שלו, – את שעליו לעשות ואת שעליו להמנע מלעשות.

כך הוא גם בדבר כל עניני התורה, ובמיוחד נוגעת לכל ישראל בכל הדורות והראות התורה בענין בית המקדש והעבודה בו.

התכלית של "ועשו לי מקדש", שבני ישראל יעשו בית-המקדש, היא לשם "ושכנתי בתוכם" (לשון רבים), שהקב"ה ישכון בתוכם, בתוך כל אחד (ואחד) מישראל, בליבו ובביתו. ולכן גם עתה, כש"ומפני חטאינו", חרב בית המקדש

(23) שה"ש ח, ו. ילקוט שם. ביאור שייכות אהבת נפח"א לאש של מעלה ראה ד"ה באתי לגני תשי"ב פ"ג (סה"מ באתי לגני ח"א ע' מ. סה"מ מלוקט ח"א ע' כב"כג).

(24) ברכות נד, א.

(25) ראה פתיחת הרמב"ן ל"ס ויקרא.

(26) ראה ד"ה באתי לגני השי"ת רפ"ב.

(27) תניא פי"ז. קו"א ס"ה.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד"בית רבינו" – "מקדש מעט" העיקרי בגלות האחרון, "שנסע מקדש וישב שם", ולכן "הרי הוא מקום המקדש גופי' דלעתיד", ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב לירושלים (כנ"ל).

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמוי' של "בית רבינו" שבדורנו:

"רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדני' שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלמותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ "אז ימלא שחוק פינו", "אז" דייקא, לעתיד לבוא¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "ופרצת ימה וקדמה וצפונה

(14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעזיהו"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"ג).

(15) ישע"י יא, יא-יב.

(16) תהלים קכו, ב.

(17) משא"כ בזמן הגלות, ש"אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק פינו" (ברכות לא, א).

(18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

(19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיר"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדר"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

(20) הן בלשון הקודש – שבע מאות ושבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה (אנגלית) – "סעוען סעוענט"י.

שם", כי, לאחר שמקדש העתיד יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל, הגיע זמן גאולתכם".

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל"בית רבינו שבבבל" בדורנו זה – ביתו (בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מסיימים ומשלימים, מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא היה מתן תורה), אשר, ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים, וענין זה נעשה ע"י "בית רבינו" שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזוהו"ע ד, עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות¹¹, ו"עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ז עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר, ע"י הפצתה חוצה ("יפוצו מעינותיך חוצה", עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ומיטב שנותן האדם להקב"ה, אלא בעיקר איך הוא נותן זאת. התנאי העיקרי הוא שיתן אותם בכל לבו. שאו אפילו אם מדת נתינתו היא (משום סיבה חזקה) אינה גדולה כי אם חלק קטן בלבד מכל סוג מרכושו,

– כמו שמצינו בקרבן תמיד שהיה כלול מכל הסוגים³¹: כבש מסוג החי, קמח, שמן ויין מסוג הצומח, ומלח מן הדומם –

הרי מאחר שנתנתו היא בלב שלם, בחיות ושמחה, מתקיים הדבר כפי הכוונה והוא מביא גם את כל הברכות וההשפעות הטובות כמו שהיה אז בקרבן התמיד.

ג. הוראה נוספת ישנה בקרבן התמיד:

קרבן זה הועלה על גבי המזבח רק פעמיים ביום, אחד בבוקר והשני לפנות ערב – ואף על פי כן מכונה קרבן זה בשם המבטא תמידות: "קרבן תמיד". כלומר³², שגם הזמן שבין שני הקרבנות היה מלא וחדור בקרבן התמיד. לכן זמנו של קרבן התמיד הראשון היה בבקר, בראשית הכל, לפני כל עיסוק אחר, משום שקרבן התמיד צריך להקיף את כל המעשים שלאחריו ולהשפיע עליהם.

מזה יש ללמוד כיצד צריך להתנהל בית יהודי:

במשך היום הרי עסוקים בבית בדברים שונים, הקשורים הן בגוף והן בנשמה. אבל כיון שהאור האלוקי אינו ניכר בטרדות היום יומיות – שכן אפילו הדברים הקשורים לנשמה נעשים לפי ההבנה האנושית, העלולה לפעמים להטות מדרך הישר ולהביא ח"ו עד להיפוכו של רצון הקב"ה – לכן צריך האדם להבטיח עצמו מיד בתחילת היום, עוד לפני שהוא ניגש לעסקיו השונים היומיים ולבטא לכל לראש את התמסרותו המוחלטת להקב"ה.

הגשמי, הרי על ידי כך שיהודי "בונה" את ביתו, ומתנהג בחיי המשפחה, באופן של מקדש – קדושה, הוא בטוח שהנהגתו זו פועלת מחילה על חטאי העבר, וביתו יהיה "מקדש", מקום בו יהיה ושכנתי בתוכם – שתשרה שם השכינה, וזה יביא גם את הברכות בכל המצטרך.

ב. כאמור, היתה עבודת הקרבנות מהעבודות העיקריות בבית המקדש. עבודת הקרבנות החלה ונסתיימה בכל יום בקרבן התמיד (אותו הקריבו הרי פעמיים בכל יום, פעם אחת בבוקר לפני כל הקרבנות, ופעם שניה, לפנות ערב, לאחר כל הקרבנות)²⁸.

קרבן התמיד מלמד כי הסדר התמידי, הסדר הרגיל הוא, שאדם אינו צריך להביא ולשרוף על המזבח את כל רכושו; התמיד לא היה יותר מאשר כבש אחד, מדה מועטת של יין ושמן, מעט קמח ומלח. יתרה מזו: לפי הסדר התמידי לא היה כל אדם צריך להביא לבדו קרבן תמיד פעמיים ביום על גבי המזבח. אלא היה צריך לתרום חלקו בסכום הכללי, שבו נקנו כבשים, יין, וכיו"ב. לצורך קרבנות של כל השנה. מובן, שעם חלוקת הוצאות הקרבנות של שנה שלימה בין כל בני ישראל, עולה בחלק כל אחד סכום קטן בלבד, – וזה אשר הביא ברכות הקב"ה לשנה מאושרת לכל אחד מבני ישראל, באשר הוא.

עבודת הקרבנות מלמדת אותנו: אין הקב"ה דורש שהסדר התמידי של האדם יהיה נתינת כל רכושו לבית המקדש להקריבו על המזבח, ללא שיתיר לעצמו כלום. מה שכן נדרש מהאדם הוא: את כל הלב²⁹, מה חשוב הוא לא הכמות³⁰ – כמה כוחות, כסף, רכוש

(28) פסחים נח, ב ו"ג.

(29) ראה זבחים יג, א) דשלא לשמן או לשמן ושלא לשמן – דינם שווה. ובמשנה ספ"ד זבחים: לשם השם.. לשם ניהוח. ואפילו לדעת התוס' והמשנה למלך – מצוה הוא ובפרט לפי הלח"מ דלהרמב"ם (הל' מעה"ק ספ"ד) מעבב גם בדיעבד.

(30) ראה משנה סוף מנחות. ויק"ד פ"ג, ה.

(31) ראה טעמי המצות להאר"ל פ' ויקרא. וראה ג"כ תניא פל"ד.

(32) ראה ראשונים לחגיגה כו, ב. פלוגתת רש"י ורמב"ן לתצוה כו, ב.

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) "כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם היה מתחיל מאמצע הכותל לא היה מגבי' התחתונים" (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כשי"ט בתחלתו.

הוספה

בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש, בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום „שנסע מקדש וישב שם“ בזמן הגלות „בית רבינו שבבבל“³, ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) „ובנה מקדש במקומו“ – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, „ובנה מקדש בירושלים“? – ש„במקומו“ רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש, הרי זה משיח בודאי“), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו „בי כנישתא דשף ויתיב“⁵, „שנסע מקדש וישב שם“), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובני"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש„בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר עניים הגיע זמן גאולתכם“, קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים („שנסע מקדש וישב

(1) פרשי ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צח, א: „יתב אפיתחא דרומי“.

(6) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(7) ועפ"ז יומתק הדיוק „עומד על גג בית המקדש“ – ש„גגות . . . לא נתקדשו“ (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.

שווהי משמעות אמירת „מודה אני לפניך מלך...“ מיד שניעור: הוא מודה להשי"ת שהחזיר לו את הנשמה ותוך כך מכנהו „מלך“, והרי היחס למלך היא הרי התמסרות בכל לבו ונפשו, והתמסרות זו בתחילת היום משפיעה גם על השעות שלאחר מכן, המנוצלות לצרכיו שלו; וגם בהן ניכרת השפעת „מודה אני“, ואף הן חדורות במסירה ונתינה ל"מלך", לבורא, וממילא גם הם מלוות בברכות והשפעות הקב"ה.

ודבר זה מתבטא בענינו של „קרבן תמיד“ והפרטים שבו: כשהתחלת היום הוא בקרבן, בהתמסרות להקב"ה, נחשב קרבן זה כתמיד: הוא אינו מוגבל לאותו רגע של תחילת הבורק בלבד, אלא יש לו השפעה תמידית. עם הבאת הקרבן היה צריך להזות את דמו על המזבח ולהקריב עליו את חלבו. דם יש בו התכונות של חיות, חום והתלהבות, השומן מסמל את הרגש העונג (מעונג נוצר שומן)³³. כלומר: הצעד הראשון ביום היא ההחלטה האיתנה של האדם להפנות את התלהבותו רק למזבח, בדברים טהורים וקדושים ושרק בהם יהיה תענוגו – והקב"ה מסייעו לקיים ולהגשים את החלטתו זו בכל זמני היום, דבר שמביא עמו גם את ברכת הקב"ה ואת ההצלחה לכל היום ולכל הלילה.

ד. על קרבן התמיד מספר המדרש³⁴, שהקרבת קרבן התמיד היה מכפר על עוונות (מסויימים) שנעשו קודם להקרבת הקרבן:

(33) ראה גיטין נו, ב.

(34) במדב"ר כא, כא. תנחומא – באבער – פנחס יב ושי"ג.

השי"ת נתן הזדמנות לאדם שנכשל ח"ו, לתקן את העבר, אדם עובר בחייו קשיים ונסיונות שונים – ולפעמים קורה שאינו יכול לעמוד בנסיון מסויים ח"ו. אך אם מקבל על עצמו מחדש להתמסר להקב"ה, הוא אומר בלב שלם „מודה אני לפניך מלך“ – הכולל, כאמור לעיל, גם את ה"תוכן" של קרבן תמיד – הוא מכפר על השעות הקודמות של היום.

תורת החסידות – החל מאדמו"ר הזקן – מדגישה ומבארת בעומק רוחב ובהסברה שכלית: שגם כאשר אדם נכשל ר"ל, אסור לו ליפול ברוחו לגמרי ולהרפות ידים; ובכל מקרה אסור לו לבוא למצב של יאוש ח"ו. אדרבה, עליו להתחזק: לתקן את אשר עיוות, להשלים את אשר החסיר במעשיו ולקוות שהקב"ה יקבל תשובתו³⁵.

תשובה זו מוצאת את ביטוייה ב"מודה אני לפניך מלך", להקוק במוח ובלב את הכרת התודה וההתמסרות להקב"ה, ולקבל החלטה איתנה, שהדם והחלב – הלהט והתענוג – יושקעו רק בדברים קדושים, או מוחל הקב"ה על השעות הקודמות שעברו, ובו בזמן נתן לו הקב"ה את ברכתו, במדה מלאה, בכל המצטרך לו, בין בגשמייות בין ברוחניות, עבורו ועבור בני ביתו.

עד שהדבר (ההנהגה דקרבן תמיד) מביא גם את הברכה הכללית, את הברכה העיקרית והיסודית, שבקרב יבוא משיח צדקנו ויבנה את בית המקדש ויוציאנו מהגלות הפנימית ומהגלות החיצונית, ויביאנו לארצנו הקדושה³⁶, ואז נזכה לראות, גם בעיני בשר, את הקרבת קרבן התמיד בבית המקדש, במהרה בימינו אמן.

(משיחת א' במדבר תשכ"ב)

יחי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח
לעולם ועד